

За наукові КАДРИ

Орган партбюро, ректорату, комітету ЛКСМУ, профкому та місцевому
Одеського Державного Університету ім. І. І. Мечникова

ЗРАЗКОВО ПІДГОТУВАТИСЬ ДО НОВОГО НАВЧАЛЬНОГО РОКУ

Особливим піклуванням Комуністичної партії, Уряду і всього радянського народу оточене студентство нашої Батьківщини. До послуг студентів великі книжкові фонди бібліотек, лабораторії і кабінети, іх наявні висококваліфіковані кадри радянських вчених.

Радянські студенти прагнуть виправити велике піклування Батьківщини, стати повноцінними спеціалістами своєї справи.

Завданням парторганізації, адміністрації і всього колективу кожного вузу є мобілізувати всі наявні засоби, щоб створити найбільш сприятливі умови для навчання нашої чудової молоді. Ретельно підготуватися до нового учебного року — такий обов'язок всієї громадськості університету.

Готоватися до нового навчального року треба саме зараз, коли ще лишився порівняно великий проміжок часу. Це врахували ректорат і партійна організація університету. Цьому важливому питанню були присвячені останні партійні збори.

Підготовка до нового навчального року охоплює цілий комплекс питань: адміністративно-організаційних, учбово-методичних, господарчих. Від своечасного і правильного розв'язання цих питань залежить хід учебового процесу і розгортання наукової роботи на протязі нового учебного року.

Виконуючи рішення ХІХ з'їзду партії, вересневого і лютнево-березневого Пленумів ЦК КПРС, керуючись такими важливими історичними документами, як «П'ятдесят років Комуністичної партії Радянського Союзу (1903—1953)» і «Тези про 300-річчя возз'єднання України з Росією (1654—1954)», колектив університету під керівництвом партійної організації справився з виконанням завдань минулого 1953/54 учебного року.

Університет в цьому році випускає 375 молодих фахівців для потреб народного господарства і культури нашої країни.

Відрядно зазначити, що всі без винятку випускники підписали призначення на роботу згідно з рішенням державної комісії по розподілу молодих фахівців.

Поруч з цим, в роботі університету є ще істотні недоліки, що негативно впливають на успішне проведення учебової, наукової і ідеально-виховної роботи.

Деякі недоліки в більшій чи меншій мірі визначаються рівнем підготовчої роботи до нового учебного настільного року.

Не доводиться говорити, яке велике значення має рішення таких найважливіших питань, як набір студентів, комплектування викладацьких кадрів, створення учебової і наукової бази, господарче забезпечення всіх діяльності університету.

В минулому учебному році набір

до університету був проведений на основі досить великого конкурсу (на 400 місць було подано 906 заяв). Але заяви розподілялися нерівномірно: на деякі факультети майже не було конкурсів, а на інші факультети конкурси був дуже великі. Це є наслідком того, що ще зовсім недостатньо популяризуються окремі

науки і спеціальності (фізика, геологія, хімія). Популяризувати всі

науки, що викладаються в університеті, вести відповідну роз'яснювальну роботу — першочергове завдання всього колективу університету.

Треба значно поліпшити роботу приймальної комісії і екзамінаторів.

Декани, як члени приймальної комісії, недостатньо вивчали вступників минулого набору. Траплялись випадки занижених вимог до вступників, на деяких екзаменах були відсутні асистенти.

Враховуючи досвід минулого року, слід краще комплектувати екзаменаційні комісії — включати в їх склад найкращих викладачів, провідних наукових робітників, завідуючих кафедрами.

Вся робота університету в наступному навчальному році в значайній мірі залежить від укомплектування кафедр викладацькими кадрами. До світу конкурса минулих років свідчить про необхідність підготовки висококваліфікованих кадрів власними силами. Треба мобілізувати кращу частину наукових робітників — доцентів, кандидатів наук — на підготовку до докторантур. Цей засіб підготовки кадрів в університеті використовується вкрай незадовільно. Багато недоліків є і в галузі підготовки кадрів через аспірантуру. Бувають випадки відчислення аспірантів, які не виконують своїх індивідуальних планів. Це наслідок недосить ретельного відбору кандидатів під час прийому. Ряд міропримістств, уже проведених в цьому році, є тільки початком великої роботи, яку треба провести для забезпечення поєднання набору аспірантів.

Господарча частина університету повинна забезпечити нормальні умови для поступаючих. Слід організувати культурно- побутове обслуговування абитурієнтів, подати про добру роботу ідаліні і буфетів. Незадовільно йдуть роботи по будівництву нового корпусу біологічного факультету і ремонту головного корпусу університету. Потрібно спрямувати спільні зусилля господарчої частини університету і будівничих організацій на те, щоб головний корпус університету був цілком готовий в серпні, а корпус біологічного факультету — до початку нового учебного року.

Не можна обмежувати підготовку до нового учебного року тільки організаційно-господарчими міропримістствами. Серйозні завдання стоять перед кафедрами факультетів у галузі учбово-методичної роботи. Співробітникам кафедр слід уточнити учебні плани, розподілити педагогічне навантаження, підготувати до уходу відпустку робочі плани із всіх дисциплін на I семестр наступного навчального року.

Треба організувати підготовку вступних лекцій з основних профілюючих дисциплін, а в кінці серпня обговорити ці лекції на засіданнях кафедр. Серйозні завдання в цьому напрямку стоять перед кафедрами супільніх наук. Провідну роль кафедр супільніх наук слід забезпечити з самого початку нового навчального року.

Уже тепер слід продумати план роботи з новим поповненням університету, а наприкінці серпня почати здійснення цього плану.

Підготовка до нового навчального року повинна бути в центрі уваги партійної організації і всієї громадськості університету.

Спільними зусиллями виконано всі поставлені перед нами завдання!

Нормально і своєчасно почнемо та зразково проведемо наступний навчальний рік.

150
СЕРЕДА
30
ЧЕРВНЯ
1954 року
№ 19 (418)

Ціна 20 коп.

ГРОМАДЯНИ СРСР МАЮТЬ ПРАВО НА ОСВІТУ

(Із статті 121 Конституції СРСР)

ДЕНЬ ВІДКРИТИХ ДВЕРЕЙ

Зігріті піклуванням рідної Комуністичної партії, виплекані матір'ю-Бітчиною тисячі юнаків і дівчат успішно закінчили середню школу. Для них немає страхіті капіталістичних країн, де молодь, що закінчує школу, залишається безробітною.

В Країні Рад для молоді відкриті всі дороги. Кожен має право вчитися і працювати там, де він зможе принести найбільше користі для суспільства. Це право гарантує найдемократичніша в світі Радянська Конституція.

Багато випускників середніх шкіл йдуть працювати на заводи і фабрики, на широкі колгоспні ланці, щоб там використати свої знання, набуті в школі, для поліпшення методів праці, яка є в нашій країні справою честі, доблесті й геройства. А сотні тисяч юнаків і дівчат відкладаються в прекрасну сім'ю радянських студентів, щоб стати висококваліфікованими спеціалістами усіх галузей народного господарства.

19 червня в нашому університеті, одній із старіших кузень кадрів висококваліфікованих спеціалістів Радянської України, відбувся день відкритих дверей. В цей день для випускників середніх шкіл гостинно були відкриті двері численних лабораторій, кабінетів, музеїв університету.

Більше ста допитливих і енергійних юнаків і дівчат прийшли оглянути університет, щоб ще раз переконатися в правильності свого рішення — стати студентами нашого університету. Уважно слухають вони розповіді працівників університету, оглядають музеї, кабінети й лабораторії.

Особливе враження у багатьох викликають лабораторії хімічного та фізико-математич-

ного факультетів. Більшість з присутніх мріють стати хіміками, фізиками.

— Давно мрію поступити на фізичний відділ фізико-математичного факультету, — розповідає випускник 133-ї середньої школи м. Одеси Том Лачинський.

А випускники 110-ї середньої школи Алла Горькова і Лідія Шимчук бажають вступити на хімічний факультет.

В лабораторії кількісного аналізу дівчата цікавляться всім, уважно слухають викладачів, оглядають прилади. В їх очах мерехтять вогни захоплення.

З повагою оглянули випускники виставку праць механіка бувшого Новоросійського університету І. О. Тимченка. З належеною увагою слухають вони доц. Демидова, який розповідає їм про цього визначного винахідника.

— Буду вступати на фізико-математичний, — каже своєму сусідові учень 30-ї середньої школи Толя Єресько.

— І я теж, — відповідає йому учень 4-ої залиничної школи М. Одеси Кулібаба.

Особливо допитлива випускниця 45-ї середньої школи Майя Яблуневська. Вона не пропускає жодного слова викладача, уважно оглядає прилади, експонати.

— Мрію вступити на фізичний відділ фізико-математичного факультету, а тому хочу ознайомитися з основами своєї майбутньої професії вже тепер, — відповідає вона на наше запитання.

А ось випускниця 110-ї середньої школи Гаяля Голуб. Вона давно вже мріє поступити на історичний факультет.

Серед випускників багато учасників хімічної і фізичної олімпіад, які проводив наш

університет з учнями одеських шкіл. В цих олімпіадах брали участь випускниці 82-ї середньої школи Віоля Іванюк, Супрун. Зараз Віоля готується до вступу на біологічний, а Супрун — на хімічний факультет.

Серед випускників є ті, що з дитинства палко полюбили художнє слово і мріють стати випускниками спеціалістами-філологами. Стати філологом бажає випускниця 10 середньої школи Люба Гришина і багато інших.

О 6 годині вечора, повні вражень, зібрались випускники середніх шкіл у великій хімічній аудиторії. За столом президії проректор по учбовій частині, декани факультетів, секретар комсомольської організації університету.

Збори відкрили коротким вступним словом проректор по учбовій роботі доц. С. М. Ковбасюк. Він розповів про славні традиції нашого університету і відзначив, що завдяки піклуванню рідної Комуністичної партії та Радянського уряду наш університет став справжньою кузнею кадрів висококваліфікованих спеціалістів.

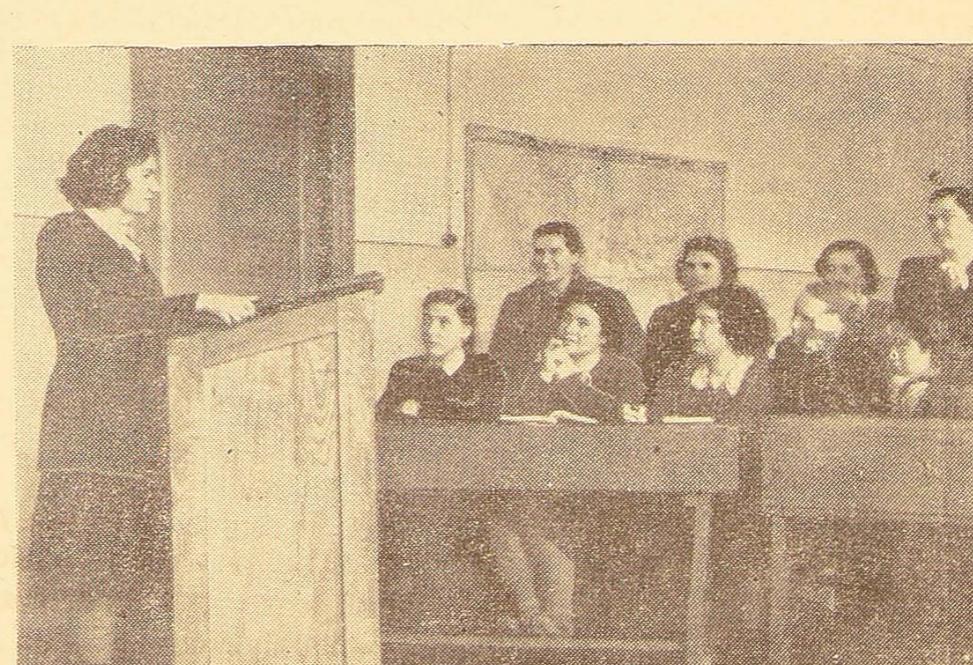
Потім виступили декани факультетів — доценти Дремлюк, Сюра, Данилко, проф. Воробйов.

Від імені студентів десятикласників вітав Сталінський стипендіат, студент III курсу фізико-математичного факультету В. Дреков.

Університет широко і гостинно відкриває двері новому повненню дружної студентської сім'ї.

Добро пожалувати!

(Наш кор.).

Лариса Андріївна Бурчак — випускниця філологічного факультету — вже два роки працює вчителькою російської мови і літератури в школі № 49 м. Одеси.

На фото: Л. А. Бурчак проводить засідання учнівського літературного гуртка.

З ТРИБУНИ ПАРТІЙНИХ ЗБОРІВ

ПІДГОТОВЦІ ДО НОВОГО НАВЧАЛЬНОГО РОКУ—НАЛЕЖНУ УВАГУ

23 червня на партійних зборах університету було заслухано питання про підготовку до нового навчального року.

З доповідю виступив професор по чибівській частині докторант Ковбасюк С. М.

Доповідь вказав на ряд важливих заходів, проведених партійною організацією для попізнення учбової, наукової і виховної роботи, а також відзначив ряд недоліків, що мали місце в роботі університету.

Так, під час вступних екзаменів у минулому році деякі викладачі значно знижували вимоги, порушували інструкцію, допускали необ'єктивний підхід при виставленні оцінок.

Недостатньо ведеться у нас роз'яснювання роботи серед абітурієнтів. Часто трапляються випадки, коли через 1—2 місяці першокурсники подають заяву про переход з одного факультету на інший.

Торкуючись питання про забезпечення викладацькими кадрами, доповідач зазначив, що не можна покладатись лише на конкурс, а слід попішити роботу з аспірантами, яких треба готовувати до докторантур.

Велика відповідальність по підготовці до нового навчального року покладається на господарчу частину університету. Вона зобов'язана забезпечити умови для нормальної роботи вступників, забезпечити їх житлом, не допустити повторення помилок минулого року.

Серйозні завдання стоять перед нами і в галузі учбово-методичної роботи.

Після закінчення доповіді розгорнулося обговорення.

Тов. Дроздовський вказав на серйозні недоліки в побутовому обслуговуванні студентів. Господарська частина ще не вжила необхідних заходів для забезпечення безперебійного постачання гуртоюків водою, електроенергією, не організувала своєчасного обміну близькими. Недопустимим є те, що в гуртожитках не працюють червоні кути.

Дуже важливе питання підняв у своєму виступі докторант історичного факультету докторант Мигаль К. Г. Він зазначив, що

П. ФОЛЯ.

Міра Попова, студентка I курсу біологічного факультету, поєднано навчання з громадською роботою.

***

До підсумків екзаменаційної сесії

ГЛИБОКЕ ВИВЧЕННЯ МАТЕРІАЛУ—ЗАПОРУКА УСПІШНОГО СКЛАДАННЯ ЕКЗАМЕНІВ

У ФІЛОЛОГІВ

наші кабінети ще не відповідають своєму призначенню, бо вони не повноважуються новими виданнями, а тому не забезпечують студентів необхідними науковими матеріалами. Книжковий фонд наших кабінетів ще більший.

Студенти III курсу фізиків склали вже три екзамени: з політкою, методів математичної фізики і електродинаміки.

Студенти Гендер, Кулепко Герасимович та Продан склали три екзамени на відміною.

Доповідь вказав на ряд важливих заходів, проведених партійною організацією для попізнення учбової, наукової і виховної роботи, а також відзначив ряд недоліків, що мали місце в роботі університету.

Так, під час вступних екзаменів у минулому році деякі викладачі значно знижували вимоги, порушували інструкцію, допускали необ'єктивний підхід при виставленні оцінок.

Недостатньо ведеться у нас роз'яснювання роботи серед абітурієнтів. Часто трапляються випадки, коли через 1—2 місяці першокурсники подають заяву про переход з одного факультету на інший.

Торкуючись питання про забезпечення викладацькими кадрами, доповідач зазначив, що не можна покладатись лише на конкурс, а слід попішити роботу з аспірантами, яких треба готовувати до докторантур.

Велика відповідальність по підготовці до нового навчального року покладається на господарчу частину університету. Вона зобов'язана забезпечити умови для нормальної роботи вступників, забезпечити їх житлом, не допустити повторення помилок минулого року.

Серйозні завдання стоять перед нами і в галузі учбово-методичної роботи.

Після закінчення доповіді розгорнулося обговорення.

Тов. Дроздовський вказав на серйозні недоліки в побутовому обслуговуванні студентів. Господарська частина ще не вжила необхідних заходів для забезпечення безперебійного постачання гуртоюків водою, електроенергією, не організувала своєчасного обміну близькими. Недопустимим є те, що в гуртожитках не працюють червоні кути.

Дуже важливе питання підняв у своєму виступі докторант історичного факультету докторант Мигаль К. Г. Він зазначив, що

П. ФОЛЯ.

***

Міра Попова, студентка I курсу біологічного факультету, поєднано навчання з громадською роботою.

***

Це говорить про те, що партійна та комсомольська організації історико-економічного факультету приділили багато уваги підготовці до екзаменаційної сесії. Відкриті партійні збори, що відбулися в березні, поставили перед студентським колективом завдання — скласти тільки тільки на відміною та добре. Але наряду з цим сесія виявилася і серйозні недоліки в роботі студентського колективу. Досить проаналізувати показники по соціально-економічних дисциплінах на всіх курсах. На І курсі з основ марксизму-ленінізму зовсім не повинно бути посередніх оцінок, але студенти Поліщук, Спичакова, Столляр опережали трикі відмінної виховної дисципліни.

Сесія не закінчилася. Але й зараз уже можна з певністю сказати, що більшість студентів нашого факультету з чисто виконавчим обов'язком.

Уперта, наполеглива праця

наші кабінети ще не відповідають своєму призначенню, бо вони не повноважуються новими виданнями, а тому не забезпечують студентів необхідними науковими матеріалами. Книжковий фонд наших кабінетів ще більший.

Студенти III курсу фізиків склали вже три екзамени: з політкою, методів математичної фізики і електродинаміки.

Студенти Гендер, Кулепко Герасимович та Продан склали три екзамени на відміною.

Доповідь вказав на ряд важливих заходів, проведених партійною організацією для попізнення учбової, наукової і виховної роботи, а також відзначив ряд недоліків, що мали місце в роботі університету.

Так, під час вступних екзаменів у минулому році деякі викладачі значно знижували вимоги, порушували інструкцію, допускали необ'єктивний підхід при виставленні оцінок.

Недостатньо ведеться у нас роз'яснювання роботи серед абітурієнтів. Часто трапляються випадки, коли через 1—2 місяці першокурсники подають заяву про переход з одного факультету на інший.

Торкуючись питання про забезпечення викладацькими кадрами, доповідач зазначив, що не можна покладатись лише на конкурс, а слід попішити роботу з аспірантами, яких треба готовувати до докторантур.

Велика відповідальність по підготовці до нового навчального року покладається на господарчу частину університету. Вона зобов'язана забезпечити умови для нормальної роботи вступників, забезпечити їх житлом, не допустити повторення помилок минулого року.

Серйозні завдання стоять перед нами і в галузі учбово-методичної роботи.

П. ФОЛЯ.

***

Це говорить про те, що партійна та комсомольська організації історико-економічного факультету приділили багато уваги підготовці до екзаменаційної сесії. Відкриті партійні збори, що відбулися в березні, поставили перед студентським колективом завдання — скласти тільки тільки на відміною та добре. Але наряду з цим сесія виявилася і серйозні недоліки в роботі студентського колективу. Досить проаналізувати показники по соціально-економічних дисциплінах на всіх курсах. На І курсі з основ марксизму-ленінізму зовсім не повинно бути посередніх оцінок, але студенти Поліщук, Спичакова, Столляр опережали трикі відмінної виховної дисципліни.

Сесія не закінчилася. Але й зараз уже можна з певністю сказати, що більшість студентів нашого факультету з чисто виконавчим обов'язком.

Уперта, наполеглива праця

наші кабінети ще не відповідають своєму призначенню, бо вони не повноважуються новими виданнями, а тому не забезпечують студентів необхідними науковими матеріалами. Книжковий фонд наших кабінетів ще більший.

Студенти III курсу фізиків склали вже три екзамени: з політкою, методів математичної фізики і електродинаміки.

Студенти Гендер, Кулепко Герасимович та Продан склали три екзамени на відміною.

Доповідь вказав на ряд важливих заходів, проведених партійною організацією для попізнення учбової, наукової і виховної роботи, а також відзначив ряд недоліків, що мали місце в роботі університету.

Так, під час вступних екзаменів у минулому році деякі викладачі значно знижували вимоги, порушували інструкцію, допускали необ'єктивний підхід при виставленні оцінок.

Недостатньо ведеться у нас роз'яснювання роботи серед абітурієнтів. Часто трапляються випадки, коли через 1—2 місяці першокурсники подають заяву про переход з одного факультету на інший.

Торкуючись питання про забезпечення викладацькими кадрами, доповідач зазначив, що не можна покладатись лише на конкурс, а слід попішити роботу з аспірантами, яких треба готовувати до докторантур.

Велика відповідальність по підготовці до нового навчального року покладається на господарчу частину університету. Вона зобов'язана забезпечити умови для нормальної роботи вступників, забезпечити їх житлом, не допустити повторення помилок минулого року.

Серйозні завдання стоять перед нами і в галузі учбово-методичної роботи.

П. ФОЛЯ.

***

Це говорить про те, що партійна та комсомольська організації історико-економічного факультету приділили багато уваги підготовці до екзаменаційної сесії. Відкриті партійні збори, що відбулися в березні, поставили перед студентським колективом завдання — скласти тільки тільки на відміною та добре. Але наряду з цим сесія виявилася і серйозні недоліки в роботі студентського колективу. Досить проаналізувати показники по соціально-економічних дисциплінах на всіх курсах. На І курсі з основ марксизму-ленінізму зовсім не повинно бути посередніх оцінок, але студенти Поліщук, Спичакова, Столляр опережали трикі відмінної виховної дисципліни.

Сесія не закінчилася. Але й зараз уже можна з певністю сказати, що більшість студентів нашого факультету з чисто виконавчим обов'язком.

Уперта, наполеглива праця

наші кабінети ще не відповідають своєму призначенню, бо вони не повноважуються новими виданнями, а тому не забезпечують студентів необхідними науковими матеріалами. Книжковий фонд наших кабінетів ще більший.

Студенти III курсу фізиків склали вже три екзамени: з політкою, методів математичної фізики і електродинаміки.

Студенти Гендер, Кулепко Герасимович та Продан склали три екзамени на відміною.

Доповідь вказав на ряд важливих заходів, проведених партійною організацією для попізнення учбової, наукової і виховної роботи, а також відзначив ряд недоліків, що мали місце в роботі університету.

Так, під час вступних екзаменів у минулому році деякі викладачі значно знижували вимоги, порушували інструкцію, допускали необ'єктивний підхід при виставленні оцінок.

Недостатньо ведеться у нас роз'яснювання роботи серед абітурієнтів. Часто трапляються випадки, коли через 1—2 місяці першокурсники подають заяву про переход з одного факультету на інший.

Торкуючись питання про забезпечення викладацькими кадрами, доповідач зазначив, що не можна покладатись лише на конкурс, а слід попішити роботу з аспірантами, яких треба готовувати до докторантур.

Велика відповідальність по підготовці до нового навч

СТУДЕНТСЬКЕ ЛІТО

На початку червня партійне бюро університету затвердило план літнього відпочинку студентів. План досить цікавий і різноманітний. Його виконання буде залежати від оперативності, конкретності і ініціативи в роботі комсомольської і профспілкової організацій, кафедри фізкультури університету.

Планом, зокрема, передбачено туристські походи в Крим і на Кавказ, в яких візьмуть участь більше 30-ти студентів. Шією здоровою і цікавою формою відпочинку будуть охоплені кращі студенти, члени туристської секції університету. Частина учасників походів має практичні навики, і їх завдання полягає в тому, щоб допомогти туристам-новачкам.

З фондів профспілкової організації на походи виділено 2500 крб.

Кафедра фізкультури розробила детальний план роботи водної станції. Слід зазначити,

що спортивна рада університету, за роботу якої відповідають комсомольські і профспілкова організації, не подає кафедрі фізкультури належної допомоги.

В липні і серпні в будинках відпочинку і санаторіях відпочинуть більше 30 студентів університету. Завдання профбюро факультетів, профкому університету полягає в тому, щоб путівки отримали студенти, які в найбільшій мірі потребують лікування і відпочинку: відмінники навчання, учасники Великої Вітчизняної війни, товариши, які приймають активну участь у громадській роботі.

Профбюро факультетів повинні також виділити відповідальних, які б надали допомогу профкому і контролювали б виконання плану літнього відпочинку студентів.

В. ДРОЗДОВСЬКИЙ,
голова профкому університету.

ХВИЛЮЮЧА ЗУСТРІЧ

19 червня студенти, лаборанти і викладачі філологічного факультету зібрались в святково прикрашенні аудиторії № 14.

У всіх піднесений настрій. Присутні нетерпляче чекають представників театральної культури великого російського народу. До них обіцяли прийти актори славетного МХАТ'у.

Ось, нарешті, вони. Бурхливими оплесками зустрічають виконання геніальних чеховських творів.

РРФСР, лауреата Сталінської премії В. В. Грибкова і артистку Л. Б. Ауербах.

Надзвичайно виразно і дохідливо прочитали В. В. Грибков і Л. Б. Ауербах чотири оповідання А. П. Чехова. Як зачаровані, сиділи слухачі. Оплесками і вітальними вигуками висловлювали вони своє захоплення неперевершеною майстерністю виконання геніальних чеховських творів.

В ПІДШЕФНОМУ КОЛГОСПІ

Колектив університету триє постійний зв'язок з підшевним колгоспом ім. Леніна, Велико-Михайлівського району.

Професорсько-викладацький склад університету вже провів у колгоспі чималу роботу: прочитано ряд доповідей, проведено консультації з окремих питань і багато інш.

Але треба відзначити, що керівники колгоспу далеко не завжди прислухались до порад вчених. Часто порушувались вимоги агротехніки, що негативно відбивалося на роботі колгоспу.

22 червня цього року відбулися загальні збори членів колгоспу. На зборах було заслушано звіт голови колгоспу т. Булгаки Г. П. про хід обробітку просапних, про підготовку до жнив і заготівлю кормів для тварин.

Члени колгоспу піддали гострій критиці роботу голови колгоспу.

Головою колгоспу одностайно обрали т. Тюхтія І. А., який має великий досвід керівної і організаторської роботи.

Агрономом у Велико-Михайлівському колгоспі призначений т. Трелін М. М.

Нове керівництво вже зуміло організувати колгоспників на дружну роботу для найкорішого закінчення просапки, заготівлі сіна і силосування.

Механізатори зараз проводять культивацію парів, поздовжній і поперечний обробіток квадратно-гніздових посівів просапних, а також кришать зелену масу на силос.

Доцент САГАЙДАК І. М.

це зовсім не «безголові молюски», як їх іменували до цього, а нижчі, деградовані форми хордових тварин. Цим самим О. О. Ковалевський дав ще один надзвичайно важливий доказ еволюції органічного світу.

В 1874 році О. О. Ковалевський був обраний професором Новоросійського (Одеського) університету, де він працював до 1890 року.

Період наукової діяльності О. О. Ковалевського в Одеському університеті був найплодотворнішим в житті вченого. Тут він написав понад п'ятдесят наукових праць, переважна більшість яких ще й досі не втратила своєї наукової вартості.

Одеський період в творчій діяльності Ковалевського характеризується тим, що він все менше приділяє уваги порівняльній ембріології і все більше переключається на дослідження зовсім невивченої в той час галузі—порівняльної фізіології безхребетних.

Грунт для цього переходу фактично був підготовлений попереднім вивченням асцидій і двокрилих комах.

Тут, в Одесі, вже в 80-х роках Ковалевський успішно пра-

ЗОРЯНІ КРИЛА

Ти чуєш, куде над тобою машина,
І погляд здіймаєш в небесну блакить,
Де в сонячнім сяйві, у просторі синім,
Заквітчаний в зорі, літак наш летить.

І радість заповнює серце до краю,
І хочеться квіти підкинути в цю мить,
О зорі на крилах! В вас یдблиски грають
Зорі, що пророчно з Кремля пломенить!...

Летять над країною зоряні крила,
Мільйонів трудящих милуючи зір.
В них наша радянська відвага і сила,
В них щастя, могутність, правда і мир!

Андрій ЯРМУЛЬСЬКИЙ.

ГРОЗЕ НАВСТРЕЧУ

Густая, как дёготь, гремящая ночь,
Развёрстые хляби небесные;
Шагаю по просеке, пою во всю мочь
Рождённую бурей песню.

Поздравьте меня, великаны-дубы,
Руку, товарищ природа!
Послушай, природа,—постой, не груби,—
Сегодня мне двадцать три года...

...Ветер, бродяга веселый, смеять
Старается, воя шарманкою,
Молни змей.. а мне наплевать,
Хоть вывернись все наизнанку!

Что мне с того, что ливнем-дождем
До самых до пят я пропитан?
Я радость несу в сердце своем,
И сердце миру открыто.

Пусть будет мой путь каменист и крут,
Как был каменист вначале,—
Коль жить да любить—растают, уйдут,
Как в песне поется, печали...

Ласкай же, природа, меня с высоты
Своей дождевой рукою;
Хочу одного лишь: хочу, как и ты,
Вечно не знать покоя...

Леса ли растить, книгу звезд ли читать,
Тропой каменистой взбираться ль—
Вечно бороться, вечно искать,
Найти—и не сдаваться...

Л. ДИТЬЯТЕВ-ЛЮСИН.

ОЛЕКСАНДР ОНУФРІЙОВИЧ КОВАЛЕВСЬКИЙ

Поряд з великим сином російського народу І. І. Мечниковим в стінах Новоросійського (Одеського) університету на протязі 16 років працював видатний російський біолог-еволюціоніст, основоположник порівняльної ембріології Олександр Онуфрійович Ковалевський.

Людина виключної дослідницької пристрасті і надзвичайної працьовитості, Олександр Онуфрійович на 24 році життя, успішно закінчивши Петербурзький інститут корпусу інженерів шляхів сполучення, настільки захопився природознавством, що цілком віддався цій близькій його серцю науці, досяг її вершини.

Вибір нового поля наукової діяльності для О. О. Ковалевського не був випадковим—це випливало з його волелюбних демократичних настроїв, це диктувалось впливом на нього матеріалістичного вчення російських революціонерів-демократів.

Першою ластівкою, передвісником майбутніх чудових успі-

хів на обранім поприщі, з'явилася магістерська дисертація про ланцетника, представлена 26-річним О. О. Ковалевським в Петербурзький університет.

В цій дисертації він першим прийшов до висновку, що ланцетник займає проміжне становище між хребетними і безхребетними, і тим самим з'явився відношення між ланцетником і двокрилими комахами.

Після успішного захисту докторської дисертації на тему «Анатомія та історія розвитку Phoronis» (1876 р.), в якій знайшли свій вираз його численні ембріологічні спостереження і були накреслені завдання порівняльної ембріології як науки, О. О. Ковалевський ще з більшою енергією і науковою озброєністю взявся відстоювати ідею Дарвіна про розвиток органічного світу.

О. О. Ковалевський також

водив багаторічні дослідження фізіологічних функцій органів виділення, спираючись на фагогітарну теорію свого друга І. І. Мечникова, надаючи їй тим самим більш широкого біологічного значення. Він, таким чином, поклав на ріжкий камінь в фундамент цієї частини порівняльної фізіології безхребетних.

Не заспокоюючись на досягнутому, не поспішаючи з висновками, чесно підходячи до одержаних даних, О. О. Ковалевський з невтомною настірливістю і добросовісністю проводжував писати свої чудові праці про п'явки, молюски та інші організми.

Про Ковалевського слід сказати, що, як кожний великий вчений-новатор, він не замислився в рамки порівняльної ембріології, його глибоко цікавила систематика, порівняльна анатомія і морфологія. Він і в цих областях досяг видатних успіхів.

За час свого перебування в Одеському університеті О. О. Ковалевський двічі обирається проректором, був головою «Товариства дослідників природи». Йому належить заслуга в спрямі боротьби з жахливою хворобою винограду філоксери.

рою, яка проникла в кінці XIX ст. в Бессарабію.

Одеський університет О. О. Ковалевського покинув у 1890 році, коли був обраний ординарним академіком Російської Академії наук і професором Петербурзького університету.

Подібно до Мечникова і Сеченова Олександр Онуфрійович мав величезний вплив на наступний розвиток вітчизняної світової біологічної науки.

Його роботи привели до корінного перегляду всієї зоологічної системи і зробили ідею єдності тваринного світу непростовою.

Підводячи підсумки діяльності О. О. Ковалевського, треба зазначити, що саме він разом з І. І. Мечниковим творчо розвинув і поглибив дарвінізм в новій області—ембріології та гістології, чим висунув вітчизняну ембріологію на перше місце в світовій науці.

Помер Олександр Онуфрійович на 61 році життя в 1901 р. Він був обраний почесним членом майже всіх російських університетів, медичних академій і товариств природодослідників.

М. ІЛЬЄНОВ.

Т. в. о. редактора
М. М. КОПИЛЕНКО.